

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра виконавського мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія, теорія та методика виконавства

Освітня програма Музичне мистецтво

Спеціальність 025 Музичне мистецтво

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «28» серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія, теорія та методика виконавства (духові та ударні інструменти)
Рівень вищої освіти	бакалавр
Викладач (-і)	Круль Петро Франкович
Контактний телефон викладача	+380508681090
E-mail викладача	professorkrul@gmail.com
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів
Обсяг дисципліни	180 год., 6 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	–
Консультації	
2. Анотація до курсу	
<p>Навчально-теоретичний курс «Історія, теорія та методика виконавства (духові та ударні інструменти)» розглядає основні етапи становлення духового інструментарію від древніх віків до XX століття.</p> <p>Класичний духовий інструментарій виник і отримав свій розвиток в основному в країнах Західної Європи. Тому центральне місце відведено історії Західноєвропейського духового музичного виконавського мистецтва. Паралельно висвітлюються і основні віхи історії виконавства на духових та ударних інструментах України.</p> <p>В Україні на наших очах створюється сучасна оригінальна університетська освітня система з властивими їй традиціями, моральними факторами, ментальними особливостями. Професійна музична виконавська освіта є одним з важливих чинників цього процесу: відгукуючись на виклик часу вона трансформується, адаптується до нових умов, незалежно від того, як реалізуються такі зміни – через переосмислення і вдосконалення вже існуючих, апробованих моделей, чи через впровадження нових принципів підходів.</p> <p>Адже перебування майбутнього митця в одній системі дозволяє проявити певну гнучкість у побудові тактики навчального процесу при єдності стратегічних завдань: збільшувати або зменшувати навантаження з урахуванням всіх етапів навчання, оперативно звертати увагу на необхідність швидкого реагування на проблеми розвитку із врахуванням усіх можливостей даної дидактичної системи.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p><u>Метою</u> викладання навчальної дисципліни “Історія виконавства (духові та ударні інструменти)” є всебічне вивчення студентами вищих мистецьких навчальних закладів історії духового та ударного мистецтва країн; ознайомлення з педагогічними та виконавськими принципами найбільш відомих представників виконавських шкіл на духових інструментах. Тобто цілісно простежити історичний досвід, накопичений у галузі виконавського мистецтва на духових інструментах його місце у світовій музичній культурі та визначити в усіх розділах навчального курсу національну його специфіку.</p> <p><u>Основними завданнями</u> вивчення дисципліни “Історія виконавства (духові та ударні інструменти)” є:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ знання основних етапів становлення та розвитку духового та ударного виконавського мистецтва країн Європи; ➤ вивчення історії виникнення духових та ударних інструментів; ➤ ознайомлення з найбільш відомими європейськими школами 	

духового та ударного виконавства;

- досконале володіння матеріалом з історії виконавства, педагогіки та творчості в Україні.

4. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- особливості розвитку жанрів духової музики на різних історичних етапах;
- загальні художні тенденції у духовому та ударному виконавстві провідних європейських держав;
- духову та ударну творчість композиторів докласичного, класичного, романтичного стильових напрямів, а також скрипкові композиції сучасних українських та зарубіжних авторів;
- основні педагогічні та методичні принципи представників європейських виконавських шкіл – фундаторів духового та ударного виконавського мистецтва;
- основні етапи в розвитку українського духового виконавського мистецтва;
- характерні особливості виконавців на духових та ударних інструментах у Західній та Східній Європі.

вміти:

- визначати стиль, образну драматургію і специфіку виразових засобів найбільш значних творів;
- визначати основні напрямки розвитку духової музики в Україні;
- визначати основи національно-історичної своєрідності духової музики, аналізувати твори малої, середньої та великої форм сучасних українських композиторів.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	60
практичні / семінарські	30
самостійна робота	90

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
I, IV	025 Музичне мистецтво	I - II	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
------------	---------------	------------	----------------	-------------	------------------

I семестр Змістовий модуль 1

Духовий інструментарій Древньої Індії, Древньої Греції.	семінар	1-3 5 53 56 57	1	макс. 100 б.	вересень
Духові Інструменти епохи Середньовіччя у Західній Європі, духовий інструментарій Стародавнього світу (Древній Рим).	семінар	1-3 5 53 56 57	2	макс. 100 б.	вересень
Духові інструменти епохи Відродження.	семінар	1-3 5 53 56 57	2	макс. 100 б.	вересень

Оркестрово-виконавська культура на духових інструментах XVII - XVIII століття: становлення і розвиток флейти.	семінар	1-3 5 53 56 57	2	макс. 100 б.	жовтень
Оркестрово-виконавська культура на духових інструментах XVIII століття: становлення і розвиток кларнета.	семінар	1-3 5 53 56 57	2	макс. 100 б.	жовтень
Духове інструментальне мистецтво першої половини XVIII сторіччя.	семінар	1-3 5 53 56 57	2	макс. 100 б.	жовтень
Композиторська творчість А.Вівальді, Д.Тореллі, А.Марчелло, Б.Марчелло, А.Вергіні, Г.Тарініні, Т.Альбініні.	семінар	1-3 5 53 56 57	1	макс. 100 б.	листопад
Композиторська творчість Г.Телемана, К.Баха, Л.Баха, Й.Баха, Г.Генделя	семінар	1-3 5 53 56 57	1	макс. 100 б.	листопад
Археологічне минуле національного духового інструментарію, духові інструменти в літописах.	семінар	1 30 31 32 38 41 45	1	макс. 100 б.	листопад
Національне духове інструментальне мистецтво України.	семінар	1-3 5 53 56 57	2	макс. 100 б.	листопад
I семестр Змістовий модуль 2					
Основні напрямки розвитку рогової музики в Україні.	семінар	1 3 47 50 52 53 54 56 57	1	макс. 100 б.	листопад
Рогова музика в історії української художньої культури Й.А.Мареш, Карел фон Лау, Сила Дементій Карелін.	семінар	1 3 47 50 52 53 54 56 57	1	макс. 100 б.	листопад
Національний інструментарій рогової музики. Витоки становлення національного стилю у професійній музиці.	семінар	1 3 47 50 52 53 54 56 57	1	макс. 100 б.	грудень
Цехова організація Лівобережної та Правобережної України.	семінар	1 3 47 50 52 53 54 56 57	1	макс. 100 б.	грудень
Основи національно-історичної своєрідності	семінар	1 3 47 50 52 53 54 56 57	1	макс. 100 б.	грудень

духової музики. Національні народні духові та ударні інструменти.					
Генеза трубного виконавства. Оркестрове та сольне утвердження тромбона. Флейта XVIII сторіччя.	семінар	1 3 47 50 52 53 54 56 57	1	макс. 100 б.	грудень
Характеристика творчості композиторів-романтиків у галузі духового виконавства.	семінар	1 3 47 50 52 53 54 56 57	1	макс. 100 б.	грудень
Духові інструменти у концертно-камерному жанрі маловідомих композиторів Західної та Східної Європи.	семінар	1 3 47 50 52 53 54 56 57	1	макс. 100 б.	грудень
IV семестр Змістовий модуль 1					
Губний апарат, м'язева система губного апарату.	практичне заняття	9 11 14 16 19 21 24 25 26 27 33 35 36 45 46 54	0,5	макс. 100 б.	лютий
Характеристика вправ для розвитку губ і укріплення губного апарату. Класифікація штрихів.	практичне заняття	9 11 14 16 19 21 24 25 26 27 33 35 36 45 46 54	1	макс. 100 б.	лютий
Фізіологічні особливості дихання в процесі гри.	практичне заняття	9 11 14 16 19 21 24 25 26 27 33 35 36 45 46 54	0,5	макс. 100 б.	лютий
Координація дихання з роботою губ, язика і пальців.	практичне заняття	9 11 14 16 19 21 24 25 26 27 33 35 36 45 46 54	0,5	макс. 100 б.	березень
Техніка виконавського дихання. Методика розвитку дихання.	практичне заняття	9 11 14 16 19 21 24 25 26 27 33 35 36 45 46 54	0,5	макс. 100 б.	березень
Дихання і амбушюр.	практичне заняття	9 11 14 16 19 21 24 25 26 27 33 35 36 45 46 54	1	макс. 100 б.	березень
Типи виконавського дихання та їх практичне застосування	практичне заняття	9 11 14 16 19 21 24 25 26 27 33 35 36 45 46 54	0,5	макс. 100 б.	квітень
Значення виконавської техніки дихання.	практичне заняття	9 11 14 16 19 21 24 25 26 27 33 35 36 45 46 54	1	макс. 100 б.	квітень
IV семестр Змістовий модуль 2					
Розвиток музичних здібностей, звукоутворення на	практичне заняття	9 11 14 16 19 21 24 25 26 27 33 35 36 45 46 54	1	макс. 100 б.	квітень

язичкових інструментах.					
Особливості роботи над якістю тембру звуку та інтонування.	практичне заняття	9 11 14 16 19 21 24 25 26 27 33 35 36 45 46 54	0,5	макс. 100 б.	травень
Проблема віртуозності у виконавському мистецтві на духових інструментах.	практичне заняття	9 11 14 16 19 21 24 25 26 27 33 35 36 45 46 54	1	макс. 100 б.	травень
Особливості роботи над творами малої і середньої форм.	практичне заняття	9 11 14 16 19 21 24 25 26 27 33 35 36 45 46 54	1	макс. 100 б.	травень
Велика форма. Методи роботи над концертом і сонатою.	практичне заняття	9 11 14 16 19 21 24 25 26 27 33 35 36 45 46 54	1	макс. 100 б.	червень
Ансамблева література в класі спеціального інструменту.	практичне заняття	9 11 14 16 19 21 24 25 26 27 33 35 36 45 46 54	1	макс. 100 б.	червень

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<u>I семестр</u> Змістовий модуль 1 – 25 балів Змістовий модуль 2 – 25 балів Іспит – 50 балів Підсумкова оцінка – 100 балів <u>II семестр</u> Змістовий модуль 1 – 25 балів Змістовий модуль 2 – 25 балів Іспит – 50 балів Підсумкова оцінка – 100 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	До складання іспиту допускаються студенти, які за результатами двох змістових модулів набрали не менше як 25 балів.

7. Політика курсу

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Історія, теорія та методика виконавства» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 025 «Музичне мистецтво». Предметом вивчення навчальної дисципліни є питання історії духового виконавства як цілісного, взаємопов'язаного процесу, а також теоретичні основи виконавського мистецтва та методика викладання гри на духових інструментах.

Міждисциплінарні зв'язки: Сучасний етап мистецької освіти характеризується пошуками нових підходів до навчально-виховних завдань, що вимагає підготовки нової генерації виконавських кадрів. Навчальна дисципліна «Історія, теорія та методика виконавства» займає вагомe місце в переліку нормативних дисциплін, таких як: історія світової та української музики, музична психологія, музична педагогіка, а також інших дисциплін, що передбачені навчальним планом при підготовці майбутнього фахівця, оволодіння якими допомагає студентам якнайкраще опанувати свій фах.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: 1. Духовий та ударний інструментарій Древнього світу 2. Етнологічна основа рогової музики. Становлення духової інструментальної культури в оркестрово-виконавській практиці XVIII століття. 3. Виконавський амбушюр. Дихання.. 4. Засоби виразності виконання. Методи та принципи навчання ..На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин

(90 – аудиторна робота, 90 – самостійна робота), 6 кредитів ECTS.

8. Рекомендована література

Базова

1. Апатський В.М. Теорія і практика виконавства на духових інструментах. - К., 2006.
2. Круль П.Ф. Духовий інструментарій в історії музичної культури України. Підручник для вищих музичних закладів IV рівня акредитації, І-Ф, 2011
3. Круль П.Ф. Національне духове інструментальне мистецтво українського народу: малодосліджені сторінки історії. - К., 2000.
4. Круль П.Ф. Східнослов'янська інструментальна культура: історичні витоки і функціонування. - І.-Ф., 2006.
5. Левин С.А. Духовые инструменты в истории музыкальной культуры. - Л., 1983.
6. Усов Ю. История зарубежного исполнительства на духовых инструментах. - М., 1985.
7. Апатский В. Основы теории исполнительского искусства и методика обучения на духовых инструментах. ,К.2008.
8. Болтин С. Методика преподавания игры на трубе в музыкальном училище. - Л. 1980.
9. Гарбузов Н. Анатомическая природа динамического слуха. - “Советский композитор”, М., 1955.
10. Должиков Ю. Техника дыхания флейтиста. - “Музыка”, М. 1984.
11. Диков Б. Методика обучения игре на духовых инструментах.
12. Кобець І. Система домашніх занять трубача.
13. Левин С. Духовые инструменты в истории музыкальной культуры.
14. Платонов Н. Вопросы методики обучения на духовых инструментах.
15. Пушечников И. Значение артикуляции на гобое.
16. Гозанов С. Основы Апатський В. Експериментальне дослідження дихання і амбушюра духовика. - “Музична Україна”, 1976.
17. Апатский В. Основы теории исполнительского искусства и методика обучения на духовых инструментах. ,К.2008.
18. Болтин С. Методика преподавания игры на трубе в музыкальном училище. - Л. 1980.
19. Гарбузов Н. Анатомическая природа динамического слуха. - “Советский композитор”, М., 1955.
20. Должиков Ю. Техника дыхания флейтиста. - “Музыка”, М. 1984.
21. Диков Б. Методика обучения игре на духовых инструментах. - “Музыка”, М., 1976.
22. Кобець І. Система домашніх занять трубача. - “Музична Україна”, К., 1976.
23. Левин С. Духовые инструменты в истории музыкальной культуры. - “Музыка”, Л., 1973.
24. Платонов Н. Вопросы методики обучения на духовых инструментах. - “Советский композитор”.М., 1958.
25. Пушечников И. Значение артикуляции на гобое. - “Музыка”, М., 1971.
26. Гозанов С. Основы преподавания игры на духовых инструментах. - “Советский композитор”, М., 1938.
27. Теплов Б. Психология музыкальных способностей. - М.-Л., 1947.
28. Усов Ю. Современная зарубежная литература для духовых инструментов. - “Музыка”, М., 1978.
29. Усов Ю. История отечественного исполнительства на духовых инструментах. - “Музыка”, М., 1978.
30. Апатський В. Експериментальне дослідження дихання і амбушюра духовика. - “Музична Україна”, 1976.

31. Апатский В. Основы теории исполнительского искусства и методика обучения на духовых инструментах. ,К.2008.
32. Болтин С. Методика преподавания игры на трубе в музыкальном училище. - Л. 1980.
33. Гарбузов Н. Анатомическая природа динамического слуха. - “Советский композитор”, М., 1955.
34. Должиков Ю. Техника дыхания флейтиста. - “Музыка”, М. 1984.
35. Диков Б. Методика обучения игре на духовых инструментах. - “Музыка”, М., 1976.
36. Кобець І. Система домашніх занять трубача. - “Музична Україна”, К., 1976.
37. Левин С. Духовые инструменты в истории музыкальной культуры. - “Музыка”, Л., 1973.
38. Платонов Н. Вопросы методики обучения на духовых инструментах. - “Советский композитор” М., 1958.
39. Пушечников И. Значение артикуляции на гобое. - “Музыка”, М., 1971.
40. Гозанов С. Основы Апатський В. Експериментальне дослідження дихання і амбушюра духовика. - “Музична Україна”, 1976.
41. Апатский В. Основы теории исполнительского искусства и методика обучения на духовых инструментах. ,К.2008.
42. Болтин С. Методика преподавания игры на трубе в музыкальном училище. - Л. 1980.
43. Гарбузов Н. Анатомическая природа динамического слуха.
44. Должиков Ю. Техника дыхания флейтиста.
45. Диков Б. Методика обучения игре на духовых инструментах.
46. Кобець І. Система домашніх занять трубача.
47. Левин С. Духовые инструменты в истории музыкальной культуры.
48. Платонов Н. Вопросы методики обучения на духовых инструментах.
49. Пушечников И. Значение артикуляции на гобое.
50. Гозанов С. Основы преподавания игры на духовых инструментах.
51. Теплов Б. Психология музыкальных способностей. - М.-Л., 1947.
52. Усов Ю. Современная зарубежная литература для духовых инструментов. - “Музыка”, М., 1978.
53. Усов Ю. История отечественного исполнительства на духовых инструментах. _ “Музыка”, М., 1978.
54. Федотов А. Методика обучения игре на духовых инструментах. - “Музыка”, М., 1975. преподавания игры на духовых инструментах. - “Советский композитор”, М., 1938.
55. Теплов Б. Психология музыкальных способностей. - М.-Л., 1947.
56. Усов Ю. Современная зарубежная литература для духовых инструментов. - “Музыка”, М., 1978.
57. Усов Ю. История отечественного исполнительства на духовых инструментах. _ “Музыка”, М., 1978.
58. Федотов А. Методика обучения игре на духовых инструментах. - “Музыка”, М., 1975.
59. Благый Д. Мистецтво камерного ансамблю і музично-педагогічний процес // Камерний ансамбль. – М., 1979.
60. Гінзбург Л.С. Камерна музика в сучасній музичній практиці // Камерний ансамбль. – М., 1979.
Допоміжна
1. Гинзбург Л. О работе над музыкальным произведением. – М., 1954.
2. Гундер Л. Плюралізм інтерпретації як формування художньої концепції камерно-інструментального виконавства // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. – Випуск III. – Івано-Франківськ: Плай, 2001. – С. 19-25.
3. Зибцев О.Л. З досвіду роботи педагога класу камерного ансамблю // Камерний

ансамбль. – М., 1979.
4. Князев В. Сценічне хвилювання у концертній діяльності виконавця // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. – Випуск III. – Івано-Франківськ: Плай, 2001. – С. 41-48.
5. Федотов А. Методика обучения игре на духовых инструментах. - “Музыка”, М., 1975. преподавания игры на духовых инструментах. - “Советский композитор”, М., 1938.
6. Теплов Б. Психология музыкальных способностей. - М.-Л., 1947.
7. Усов Ю. Современная зарубежная литература для духовых инструментов. - “Музыка”, М., 1978.
8. Усов Ю. История отечественного исполнительства на духовых инструментах. – “Музыка”, М., 1978.
9. Федотов А. Методика обучения игре на духовых инструментах. - “Музыка”, М., 1975.
10. Благой Д. Мистецтво камерного ансамблю і музично-педагогічний процес // Камерний ансамбль. – М., 1979.
11. Огієнко І. Початок християнства серед слов'янського народу.
12. Штрумпф К. Происхождение музыки.
13. Грубер Р. Музыкальная культура Древнего мира.
14. Романов Б. Люди и права Древней Руси.
15. Аберт Г. История Древнегреческой музыки.
16. Аберт Г. Музыкальная культура Рима.
17. Грубер Р. Всеобщая история музыки.
18. Грубер Р. Музыкальная культура Древнего мира.
19. Вертков К. Русские народные музыкальные инструменты.
20. Галайская Р. Музыкальные инструменты русского народа в исторических памятниках.
21. Фаминцин А. Гусли – русский народный музыкальный инструмент.
22. Потапов Л. Охотничьи поверья и образы алтайских тюрков.
23. Івченко Н. Карел Лау

Викладач _____ /Круль П.Ф./

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія, теорія та методика виконавства (сольний спів)
Рівень вищої освіти	бакалавр
Викладач (-і)	Шевченко Наталія Степанівна
Контактний телефон викладача	+380666675891
E-mail викладача	natsheva83@gmail.com
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів
Обсяг дисципліни	180 год., 6 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	–
Консультації	
2. Анотація до курсу	
<p>Серед важливих завдань українських вищих навчальних закладів мистецького спрямування є підготовка фахівця, який зможе вдало поєднати діяльність педагога та виконавця. Навчальний курс «Історія, теорія та методика вокального виконавства» відіграє важливу роль у розділі спеціальних фахових дисциплін.</p> <p>Історичний аспект становлення і розвитку вокального мистецтва є вагомим складовою структури музичної освіти. На певному етапі навчання кожен вокаліст повинен отримати базові знання стосовно мистецтва співу. Мета дисципліни – ознайомити студентів з основними моментами в історії вокального мистецтва, що стали знаковими у виконавстві та педагогіці різних епох. У хронологічному поданні студенти мають можливість порівняти стильові парадигми не тільки кожної епохи, але й конкретних вокальних шкіл починаючи з італійської і так до вивчення найбільш важливих точок у розвитку вітчизняного вокального мистецтва. У свою чергу курс теорії та методики вокального виконавства – необхідна частина у формуванні педагогічних знань і навиків.</p> <p>Отже, враховуючи вимоги сучасного педагогічно-виконавського мистецького простору випускник ВНЗ повинен знати генезис мистецтва співу, основні теоретичні думки з приводу вокального навчання для подальшого застосування у творчій та викладацькій діяльності.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою курсу є ознайомлення студентів-вокалістів з основними аспектами історії, теорії та методики вокального виконавства. Окреслюючи загальні історичні моменти, вказуючи на основні теоретичні праці, вибудовується лінія розвитку і вдосконалення методичних установок у роботі над вихованням голосу майбутнього співака-виконавця.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни “Історія, теорія та методика вокального виконавства (сольний спів) є:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ознайомлення з історією вокального виконавства, окресливши певні, знакові події; ➤ вивчення передумов виникнення національних співацьких шкіл; ➤ ознайомлення студентів з діяльністю композиторів, творчість яких у певних історичних умовах спонукала виконавців до пошуку нових звучань, використання нових засобів для інтерпретування музичного матеріалу; ➤ визначення ролі історичного процесу у формуванні теоретичних та методичних знань; ➤ визначення основних методологічних аспектів вокально-виконавського процесу; ➤ зазначення основних теоретичних поглядів вокальних педагогів, виконавців у контексті історичного розвитку мистецтва співу; ➤ ознайомлення з анатомо-фізіологічними особливостями голосового апарата 	

- вокаліста;
- ознайомлення зі схемою проведення уроку на різних етапах навчання;
 - усвідомлення особливостей роботи над нотним матеріалом та художніми засобами інтерпретації;
 - ознайомлення з творчістю видатних співаків минулого і сучасності; провести паралелі між основними виконавськими завданнями різних епох

4. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні історичні етапи пов'язані з зародженням і реформацією вокального виконавського мистецтва (епоха, зміст)
- основні співацькі й оперні школи
- загальні теоретичні й методичні поняття, принципи виконавського процесу
- методичні основи роботи над вокальним твором (звуковедення, інтонація, фразування, динаміка, штрихова техніка;
- способи подолання стресу перед концертним виступом.

вміти:

- диференціювати практику різних вокальних шкіл;
- визначати основні аспекти методології вокального виконавства;
- охарактеризувати загальні й специфічні принципи вокального навчання;
- формувати власну думку у процесі узагальнення поданого матеріалу з історії, теорії і методики вокального виконавства

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	60
практичні / семінарські	30
самостійна робота	90

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I, IV	025 Музичне мистецтво	I - II	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завданн я, год.	Вага оцінки	Термін виконанн я
------------	------------------	------------	--------------------	----------------	-------------------------

I семестр Змістовий модуль 1

Історичний аспект формування вокально-виконавської культури	семінар	2,5,9,24	1	макс. 100 б.	вересень
Італійська школа співу. Основні педагогічні й виконавські тенденції.	семінар	5,9,10,13,19,25,31, 33	2	макс. 100 б.	вересень
Мистецтво старовинного та	семінар	9,10,29,33	2	макс. 100 б.	вересень

класичного bel canto (на прикладі композиторських практик та педагогічних підходів Ф. Ламперті та Л. Джіральдоні)					
Творчість Дж. Верді. Трагування поняття «вердівський співак».	семінар	9,10,29,33	2	макс. 100 б.	жовтень
Мистецтво співу в Італії ХХ – початку ХХІ століть. Навчальний практикум. Виконавські традиції.	семінар	9,10,29, 33	2	макс. 100 б.	жовтень
Вокальне мистецтво Франції. Ж.Б. Люллі, Ж.Ф. Рамо. Опера реформа Х. В. Глюка.	семінар	8,9,21,29	2	макс. 100 б.	жовтень
Сучасне французьке вокальне мистецтво.	семінар	8,9,21,29,33	1	макс. 100 б.	листопад
Мистецтво співу в Німеччині. Основні виконавські та педагогічні завдання.	семінар	9,17,18,29,32,33	1	макс. 100 б.	листопад
Новаторське прочитання завдань вокального виконавства (на прикладі творчості Р. Вагнера. Поняття «вагнерівський співак»)	семінар	9,17,18,29,30,33	1	макс. 100б	листопад
І семестр Змістовий модуль 2					
Російська школа співу. Особливості письма композиторів-класиків.	семінар	9,11,26	1	макс. 100 б.	грудень
Національна складова російського оперного та камерного мистецтва. Ліричний і драматичний сегменти у російській музиці (на прикладі творчості П. Чайковського, С. Рахманінова)	семінар	9,11,26	1	макс. 100 б.	грудень

Генезис української школи співу. Творчість М. В. Лисенка– основа української вокальної школи.	семінар	1-3, 12, 14, 22,23 27,28	1	макс. 100 б.	грудень
Практика композиторів ХХ – ХХІ ст. Основні вимоги до виконавців сучасної вокально-інструментальної музики	семінар	1-3, 6, 7, 12, 14, 15, 20, 22, 23, 27, 28	1	макс. 100 б.	грудень
IV семестр Змістовий модуль 1					
Основні теоретичні положення вокального виконавства. Методологія вокального навчання.	семінар	35, 36, 39,41,49	0,5	макс. 100 б.	лютий
Вищі навчальні заклади класичного зразка. Синтез наукової та творчої практик.	семінар	1, 9, 41, 42, 44	0,5	макс. 100 б.	лютий
Методика викладання вокалу як дисципліна.	семінар	35, 36, 39,41,49	0,5	макс. 100 б.	лютий
Педагогічні принципи Ж. Дюпре, М. Гарсія, Ж. Фора. Вокальна педагогіка Німеччини. Вокальна педагогіка в Росії.	практ. заняття	4, 9, 17, 26, 29-31, 35-37	1,5	макс. 100 б.	лютий
Провідні вокальні школи України	практичне заняття	1, 2, 9, 41	1	макс. 100 б.	березень
Будова голосового апарату	практичне заняття	34, 40, 43, 48	0,5	макс. 100 б.	березень
Гігієна голосу в умовах професійної діяльності вокаліста.	практичне заняття	34, 40, 43, 48		мас. 100 б.	березень
Штрихова вокальна техніка	практичне заняття	6, 7, 9, 17, 20, 37, 45, 51	0,5	макс. 100 б.	березень
Питання реєстрової будови співацького голосу	практичне заняття	6, 7, 9, 17, 20, 37, 45, 51	0,5	макс. 100 б.	березень
IV семестр Змістовий модуль 2					
Специфічні ознаки вокального мовлення	практичне заняття		1	макс. 100 б.	квітень
Історія виникнення	практичне	9, 18, 24, 37	1	макс.	квітень

найпопулярніших вокальних жанрів	заняття			100 б.	
Специфіка вокального виконавства к. ХХ – поч. ХХІ століття. Основні вимоги.	практичне заняття	6, 7, 9, 16, 20, 27, 48, 49	1	макс. 100 б.	квітень
Основні манери співу. Значення академічної манери у становленні професійного виконавця	практичне заняття	6, 7, 9, 16, 20, 27, 48, 49	0,5	макс. 100 б.	травень
Концертний виступ. Уміння знання навиків.	практичне заняття	1, 6, 7, 9, 16, 20, 27, 48, 49	1	макс. 100 б.	травень

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<u>I семестр</u> Змістовий модуль 1 – 25 балів Змістовий модуль 2 – 25 балів Іспит – 50 балів Підсумкова оцінка – 100 балів <u>IV семестр</u> Змістовий модуль 1 – 25 балів Змістовий модуль 2 – 25 балів Іспит – 50 балів Підсумкова оцінка – 100 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	До складання іспиту допускаються студенти, які за результатами двох змістових модулів набрали не менше як 25 балів.

7. Політика курсу

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Історія, теорія та методика вокального виконавства» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 025 Музичне мистецтво. Предметом вивчення навчальної дисципліни є питання історії вокального виконавства країн Європи як цілісного, взаємопов'язаного процесу, а також теоретичні основи мистецтва співу та методика вокального навчання.

Міждисциплінарні зв'язки: Сьогоднішні вимоги до мистецької освіти характеризуються пошуками підходів до виховання універсальних митців, як у відношенні педагог-виконавець, так і в розумінні складності процесу інтерпретування сучасного музичного матеріалу.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: 1. Історія вокального виконавства країн Західної Європи. 2. Історія вокального виконавства України, Росії. 3. Теоретичні основи вокального виконавства. 4. Методичні засади вокального навчання.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин (90 – аудиторна робота, 90 – самостійна робота), 6 кредитів ЕКТС.

1. Рекомендована література

Історія виконавства

1. Антонюк В. Вокальна педагогіка (сольний спів): Підручник. – К.: ЗАТ «Віпол», 2007. – 174 с.

2. Антонюк В.Г. Біля джерел вокально-професійної освіти в Україні. – Вісник ДАКіМ - К., 2000.
3. Архімович Л. Українська класична опера. – К. : Муз. Україна, 1957. – 319 с.
4. Багадуров В.А. Очерки по истории вокальной методологии, Ч. 1. – М.: Музсектор Госиздата, 1929. – 248 с.
5. Безклубенко С.Д. Загальна теорія та історія мистецтва. – К., 2003. – 261 с.
6. Берегова О. Сильові тенденції в камерній музиці українських композиторів 80 – 90-х років ХХ сторіччя. Ситуація постмодернізму. – К., 2000. – Вип. 29. – С. 103–108.
7. Білик І. Особливості інтерпретації жанру обробки народної пісні в творчості М. Скорика на прикладі «Трьох українських весільних пісень». – К., 2010. – Вип. 31. – С. 179–185.
8. Брянцева В. Филипп Рамо и французский музыкальный театр. – М., 1981
9. Гнидь Б. П. Історія вокального мистецтва . – К. : НМАУ, 1997. – 320 с.
10. Гобби Т. Мир итальянской оперы. – М., 1989
11. Гозенпуд А. Русский оперный театр XIX века. – Л., 1969
12. Головащенко М. Соломія Крушельницька. – К., 1978
13. Гришина Е. Мария Каллас. – М., 1978
14. Гордійчук Я. Становлення українського музичного театру і критика. – К., 1990
15. Городецька О.В. Українська музика 60-х років ХХ століття в контексті цілісності епохи: автореф.дис.на здобуття наук. ступеня канд. Мистецтвознав. – К.,2009. – 19 с.
16. Загайкевич А. «Concertomisterioso» Леоніда Грабовського крізь мінливості відображень. – К., 1998. – Вип. 28. – С. 155 - 163
17. Дальхауз К. «Новая музыка» как историческая категория . – Музыкальная академия. – 1996. – № 3 – 4. – С. 258.
18. Деличиева Н. Исполнительский стиль вокальных произведений И.С.Баха. – М., 1980
19. Дмитриев Л.Б. Солисты театра Ла Скала о вокальном искусстве : диалоги о технике пения. – М., 2002. – 188 с.
20. Дрожжина Н.В. Розвиток виконавських здібностей вокалістів у контексті музичного мистецтва естради / Проблеми педагогіки мистецтва. Серія: Музична педагогіка і мистецтвознавство : зб. ст. – Ялта : РВВ РВНЗ КГУ, 2007. – Вип.1 – С. 118-129.
21. Дюпре Ж. Школа пения. – М. : Музгиз, 1955. – 284 с.
22. Єрошенко О. В. Традиційна музична культура як джерело української вокальної школи. – Х., 2006. – С. 63–68.
23. Іванов В. Дмитро Бортнянський. – К., 1978
24. Калмыкова С. Музыкальная эстетика в античной философии и раннем христианстве / Универсум платоновской мысли: Неоплатонизм и христианство. Апологии Сократа. – СПб., 2001, - С. 42-50
25. Лаури-Вольпи Дж. Вокальные параллели. – М.: Музыка, 1972. – 142 с.
26. Лебедев Д. Мастера русской оперной сцены [Текст]. – Л. : Музыка, 1973. – 120 с.
27. Павлишин С. Музыка двадцатого століття : навчальний посібник . – Львів : БаК, 2005. – 232 с.
28. Письменна О. Гармонія Миколи Лисенка як синтез національних та романтичних тенденцій. – Львів, 2012. – 236 с.
29. Стахевич А.Г. Вокальное искусство Западной Европы: творчество, исполнительство, педагогика. – К: НМАУ ім. П.І. Чайковського, 1997.
30. Стахевич О.Г. Вагнер і вокальне мистецтво в оперній культурі ХІХ сторіччя/Культура України. Вип. 7. Мистецтвозн. – Х.:ХДАК,2000. – С. 107 – 121
31. Стахевич О.Г. З історії вокально-виконавських стилів та вокальної педагогіки : посібник. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 175 с.
32. Сташевська І.О. Специфічні особливості розвитку системи музичної освіти в НДР: використання як засобу впровадження соціалістичної ідеології. – Вісник ЛНУ ім. Т.

Шевченка. – 2010. – № 6. – Ч. II. – 174 с.
33. Ярославцева Л.К. Зарубежные вокальные школы. – М.: ГМПИ им. Гнесиных, 1981. – 90 с.
Теорія та методика виконавства
34. Апраксина М.О. возрастных изменениях в голосовом механизме подростков в связи с ускорением их роста и развития / Музыкальное воспитание в школе. – М.: Музыка, 1979. – С. 103-110.
35. Багадуров В.А. Очерки по истории вокальной методологии, Ч. 1. – М. : Музсектор Госиздата, 1929. – 248 с.
36. Багадуров В.А. Очерки по истории вокальной методологии. Ч. 2. – М. : Музгиз, 1932. – 320 с.
37. Баренбойм Л.А. Музыкальная педагогика и исполнительство. – Л. : Музыка, 1975. – 336с.
38. Безклубенко С.Д. Загальна теорія та історія мистецтва. – К., 2003. – 261 с.
39. Дмитриев Л. Б. Основы вокальной методики. – М.: Музыка, 1968. – 368 с.
40. Егоров А.М. Гигиена певца. – М.: Медгиз, 1995. – 140 с.
41. Жишкович М. Основи вокально-педагогічних навиків: метод. поради для студ. вокальних ф-тів вищ.навч.закл. культури і мистецтв III–IV рівнів акредитації. – Львів, 2007. – 43 с.
42. Маркова О.М. Питання теорії виконавства : матеріали до курсу теорії виконавства для магістрів і аспірантів. – Одеса : Астропринт, 2002. – 128 с.
43. Морозов В.П. Искусство резонансного пения. Основы резонансной теории и техники. – М., 2002. – 496 с.
44. Прядко О.М. Методика розвитку співацького голосу у майбутніх педагогів-музикантів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд.пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія і методика навчання». – К., 2009. – 22 с.
45. Риггс С. Как стать звездой. – М., 2000. – 102 с.
46. Шевченко Н.С. Синтез співацьких манер в українській музиці кінця ХХ – початку ХХІ століть: дисерт. на здобуття наук. ступ. канд. мистецтв-ва. – Івано-Франківськ, 2015. – 195 с.
47. Шевченко Н.С. Універсальна практика вокаліста-виконавця у презентації творчості сучасного українського композитора / Наук. записки Тернопільського університету ім. В. Гнатюка : Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2013. – Вип. №2. – С. 55-62
48. Юссон Р. Певческий голос. Исследование основных физиологических и акустических явлений певческого голоса. – М.: Музыка, 1974. – 264 с.
49. Юцевич Ю.Є. Словник музичних термінів. – К.: Муз. Україна, 1977. – 205 с.
50. Юцевич Ю. Теорія і методика розвитку співацького голосу: Навч.-метод. посібник для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, учителів шкіл різного типу/ Ін-т змісту і методу навчання. – К., 1998. – 158 с.
51. Sadolin С. Complete Vocal Technique. – 2000. – 255р.

Викладач _____ /Шевченко Н.С./

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія, теорія та методика виконавства (народні інструменти)
Викладач (-і)	Гулянич Ю. М. кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Князєв В. Ф. кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва
Контактний телефон викладача	Гулянич Ю. М. 095 064 94 84 Князєв В. Ф. 050 980 43 42
E-mail викладача	yurii.hulianych@pnu.edu.ua vlad.kniazev@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Групові заняття, очна та заочна форми навчання
Обсяг дисципліни	180 год., 6 кредитів ЕКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	-
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку занять зі студентами
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Історія виконавства, теорія та методика гри на народних інструментах» базується на теорії і практиці професійного розвитку педагога-музиканта, що забезпечує процес художньо-педагогічної освіти бакалаврів, сприяє їх професійному розвитку, стимулює формування музично-педагогічної майстерності.</p> <p>У процесі проходження курсу студенти ознайомлюються та вивчають ряд теоретичних положень стосовно методів опрацювання музичного матеріалу, стадійності роботи над твором, музичної пам'яті, роботи в перед концертний період, проблеми сценічного хвилювання тощо. Розглядаються основні закономірності, які протязі стадійності опрацювання музичного твору будуть сприяти оперативному осягненню музичного матеріалу та його повноцінному відтворенню у концертних умовах.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу: дати студентам теоретичні знання та прищепити відповідні практичні навички, потрібні для їхньої майбутньої виконавської та педагогічної діяльності. Розглянути коло питань, пов'язаних з історією виконавства, проведенням уроку із фаху на різних етапах навчання, з особливостями роботи над інструктивним матеріалом та музичними творами різних форм і жанрів.</p> <p>Цілі курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • знати історичні закономірності формування виконавства на народних інструментах (баян-акордеон, бандура, цимбали, гітара); • знати основний репертуарний спектр різних виконавських напрямів народно-інструментальної музики; • здійснювати аналіз явищ сучасного мистецтва як соціокультурного феномена в історичному ракурсі; • особливості відтворення виконавських стилів у специфіці звуку, ритму, динаміки, фразування у творах різних жанрів, форм; • форми і різновиди сучасного народно-інструментального виконавства; • інструментальний сольний репертуар для окремих народних інструментів; • аналізувати і практично ідентифікувати зразки різноманітних виконавських стилів і напрямів; • дати аналіз конкретних музичних творів з точки зору їх жанрово-стильових рис, музичної форми, мовно-виражальних засобів; • зробити цілісний аналіз конкретного прикладу виконання солістом музичного твору (на основі нотного тексту і аудіо чи відео запису); • визначити основні риси виконавського стилю соліста-музиканта, пов'язуючи їх з епохою, композиторським стилем, традиціями народно-інструментальної гри. • ознайомити із психофізіологічними особливостями формування виконавської майстерності; • вивчення методики проведення уроку на різних етапах навчання; 	

- оволодіння теоретичними основами виконавства на народних інструментах, які охоплюють питання аналізу природи специфічних технічних прийомів, процесу планомірного розвитку окремих сторін музичних здібностей та музичного мислення учнів у поєднанні із опануванням специфікою інструменту;
- опанувати методи опрацювання музичного матеріалу;
- знати особливості роботи над інструктивним матеріалом;
- оволодіння основними етапами роботи над музичним твором.

4. Результати навчання (компетентності)

Вивчення дисципліни «Історія виконавства, теорія та методика гри на народних інструментах» сприяє формуванню у студента таких фахових компетентностей:

- Знання основних закономірностей та сучасних досягнень теорії та методики музичного виконавства;
- Використання теоретичних знань та володіння музичним матеріалом різних епох для виконавської, науково-дослідницької роботи;
- Знання методики роботи над основними компонентами виконавства на народних інструментах (звуковеденням, артикуляцією, метро-ритмом, фразуванням, специфічними виконавськими прийомами);
- Знання особливостей оригінального інструктивного матеріалу та його роль у процесі формування виконавських навичок;
- Практичного застосування основних закономірностей стадійної роботи над творами;
- Особливості навчального процесу у класах спеціального інструменту у ЗВО;
- Навички подолання сценічного хвилювання в процесі виконавської діяльності.
- Виховувати у студентів художній музичний смак, розуміння стилістичних особливостей творів композиторів різних стильових напрямків та культурних епох;
- Забезпечувати вільний розвиток творчої індивідуальності виконавця;
- Добирати навчальний репертуар з кращих зразків музичної літератури зарубіжних та українських композиторів, дотримуючись принципів поступовості, різнобічності та єдності технічного і художнього розвитку виконавця.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 180 год., 6 кредитів ЕКТС

Вид заняття	Загальна кількість годин - 90
Лекції	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	15
самостійна робота	45

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	025 «Музичне мистецтво»	I	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
------------	---------------	------------	---------------	-------------	------------------

Змістовий модуль 1. Історія розвитку народно-інструментального виконавства.

1. Мета і завдання курсу. Принципи побудови лекційного курсу та його структура.	аудиторні	Література до теми	2 л., 3 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
2. Історичний огляд системи народно-інструментального виконавства і освіти в Україні.	аудиторні	Література до теми	2 л., 4 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни

3. Сучасні школи гри на народних інструментах в Україні та діаспорі. Сучасний інструментарій. Формування сольного та ансамблевого виконавства на народних інструментах.	аудиторні	Література до теми	2 л., 2 п., 4 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
4. Мистецтво бандуристів українського зарубіжжя.	аудиторні	Література до теми	4 л., 4 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
5. Особливості виконавського стилю цимбалістів : національні традиції та світовий мистецький досвід.	аудиторні	Література до теми	2 л., 2 п., 3 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
6. Народно-інструментальне мистецтво України в 1950-1970 роках.	аудиторні	Література до теми	4 л., 4 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
7. Особливості інтерпретації музичних стилів у народно-інструментальному виконавстві.	аудиторні	Література до теми	2 л., 2 п., 2 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Змістовий модуль 2.					
1. Інтерпретація автентичних фольклорних зразків для сучасних народних інструментів.	аудиторні	Література до теми	2 л., 2 п., 4 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
2. Мистецтво бандуристів українського зарубіжжя.	аудиторні	Література до теми	2 л., 3 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
3. Формування акордеонно-баянного мистецтва в Україні та за кордоном.	аудиторні	Література до теми	2 л., 2 п., 3 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
4. Особливості виконавського стилю цимбалістів: національні традиції та світовий мистецький досвід.	аудиторні	Література до теми	2 л., 1 п., 4 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни

5. Становлення професійного виконавства та освіти на народних інструментах в Україні і Росії у першій половині ХХ століття.	аудиторні	Література до теми	2 л., 2 п., 3 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
6. Народньо-інструментальне мистецтво України в 1950-1970 роках.	аудиторні	Література до теми	2 л., 2 п., 4 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
IV семестр					
<i>Загальна кількість годин</i>				<i>90 год.</i>	
<i>Лекційні / практичні</i>				<i>30 / 15 год.</i>	
<i>Самостійна робота</i>				<i>45 год.</i>	
Змістовий модуль 3. Наукові основи виконавства на народних інструментах					
Тема 1. Виконавська техніка	консультація	18, 25, 27, 28, 31, 33	2 л., 2 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	1 тиждень
Тема 2. Психофізіологічні основи виконавської техніки. Виховна робота викладача в класі спеціального інструмента.	самост.	18, 20, 24, 29, 33, 50,	2 л., 2 п., 4 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	2 тиждень
Тема 3. Методи опрацювання музичного матеріалу	самост.	24, 27, 28, 29, 33, 43, 27	2 л., 2 п., 4 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	3 тиждень
Тема 4. Етапи роботи над музичним твором	самост.	27-30, 33, 34, 43, 44, 45	2 л., 5 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	4 тиждень
Тема 5. Музична пам'ять	консультація	18, 20, 26, 28, 31, 35, 44, 46	2 л., 4 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	5 тиждень
Змістовий модуль 4. Загальні методичні основи роботи над музичним твором					
Тема 1. Підбір програми та початкове ознайомлення з твором	самост.	1, 6, 28, 34, 38, 43, 47, 50, 60, 67	2 л., 2 п., 3 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	6 тиждень

Тема 2. Підбір раціональної аплікатури	самост.	16, 32, 40, 41, 45, 48, 56	2 л., 2 п., 4 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	7 тиждень
Тема 3. Щоденна послідовність роботи. Поділ твору на фрагменти, робота над ними.	консультація	27-29, 32, 38, 43, 45, 50, 60	4 л., 2 п., 3 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	8 тиждень
Тема 4. Типи фрагментів. Опрацювання повільних фрагментів.	самост.	27-29, 32, 38, 43, 45, 50, 60	2 л., 2 п., 4 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	9 тиждень
Тема 5. Робота над віртуозними фрагментами.	самост.	24, 5, 6, 7-29, 32, 38, 43, 45, 50, 60	2 л., 2 п., 2 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	10 тиждень
Тема 6. Робота в передконцертний період.	консультація	18, 25, 27-29, 32, 38, 39, 43, 45, 50, 60	2 л., 1 п., 4 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	11 тиждень
Тема 7. Проблема сценічного хвилювання. Концертні виступи.	самост.	18, 25, 27-29, 32, 38, 39, 43, 45, 50, 60	2 л., 5 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	12 тиждень
Тема 8. Перекладення та транскрипції у формуванні виконавської техніки музиканта-виконаця.	консультація	16, 21, 37, 51, 61, 63,	4 л., 3 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	13 тиждень

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів.</p> <p>Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.</p>
-----------------------------------	--

	<p>Поточний контроль та оцінювання проводиться безпосередньо викладачем.</p> <p>Періодичний та семестровий контроль проводиться з метою визначення успішності розвитку бакалавра та засвоєння ними навчальної програми на певному етапі навчання.</p> <p>Форма контролю: екзамен I семестр та IV семестр.</p> <p>Критерії оцінювання:</p> <p>«ВІДМІННО» (90 – 100 балів) виставляється студенту, який: вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, творчо виконує індивідуальні завдання, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, показує оригінальний підхід у викладенні основних тем, має конкретні позитивні результати самостійної науково-пошукової діяльності.</p> <p>«ДОБРЕ» (70 – 89 балів) виставляється студенту, який: володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огрішності у порівняннях та формуванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці за зразком, самостійно виконує практичні завдання передбачені програмою.</p> <p>«ЗАДОВІЛЬНО» (50 – 69 балів) виставляється студенту, який: володіє навчальним матеріалом поверхнево, фрагментарно, знайомий з основними поняттями навчального матеріалу, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання, невпевнено оперує знаннями будови та художньо-виражальних особливостей інструментів.</p> <p>«НЕЗАДОВІЛЬНО» (25 – 49 балів) виставляється студенту, який: має фрагментарні знання предмету при незначному загальному обсязі навчального матеріалу, під час відповіді допускаються суттєві помилки.</p> <p>«НЕЗАДОВІЛЬНО» (0 – 24 балів) виставляється бакалавру, який: не володіє навчальним матеріалом, виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.</p>
Вимоги до письмової роботи	У письмовій контрольній роботі розглядаються питання, опрацьовані на лекціях та самостійно. Її проведення дозволяє оцінити якість засвоєння студентами теоретичного матеріалу. Контрольна робота виконується у формі письмових теоретичних питань. Оцінюється від 1 до 10 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Опрацювання матеріалу курсу. Усні відповіді на практичних заняттях. Порядок та організація контролю знань студентів, умови допуску до підсумкового контролю, визначаються відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника”.
7. Політика курсу	
<p>Політика курсу спрямована на те, щоб забезпечити студентам відповідні знання, уміння та навички, які дозволять їм якісно та фахово проводити музично-творчу діяльність. Особлива увага звертається на розвиток професійних якостей, самовдосконалення, розвитку аналітичного мислення.</p> <p>У взаємовідносинах «викладач–студент» провідними є загальні морально-етичні принципи та правила поведінки, відповідно до Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет</p>	

імені Василя Стефаника», ухваленого Конференцією трудового колективу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» 29 грудня 2015 року.

Відвідування занять Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі бакалаври відвідають заняття курсу. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку.

8. Рекомендована література

ІСТОРІЯ ВИКОНАВСТВА НА НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТАХ

1. Агава С. Музыкальные инструменты средневековья в трактатах Абдугадира Мараги // Народные музыкальные инструменты и инструментальная музыка. Сб. статей и материалов в 2-х ч. – ч. 1. М.: Сов.композитор, 1987. С. 189 – 196.
2. Агажанов А. Русские народные музыкальные инструменты. М.; Л.: Госмузиздат, 1949. 56 с.
3. Агафшин, П. Школа игры на шестиструнной гитаре. Москва : Музыка, 1994.
4. Алендер И. Музыкальные инструменты Китая. М.: Музгиз, 1958. 27 с.
5. Алексеев І. Викладання гри на баяні. Основи методики. К., Образотворче мистецтво, 1957.
6. Андреева Е. Ф. Ударные инструменты современного симфонического оркестра К., «Музична Україна», 1990.
7. Баран Т. Цимбали та музичний професіоналізм: Підручник. Львів: Афіша, 2008. 224 с.
8. Баран Т.М. Концертні цимбали: історико-теоретичний та методологічно-виконавський підходи: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 “Музичне мистецтво” / Т.М. Баран. Київ, 2003. 20 с.
9. Барриос, А. Произведения для шестиструнной гитары. Москва : Музыка, 1989.
10. Барсова И. Книга об оркестре – [2-е изд]. М. : Музыка, 1978. 208 с.
11. Барсова І. Книга про оркестр. Вид. 2-е. К.: Музична Україна, 1988. 160 с.
12. Барток Б. Народная музыка Венгрии и соседних народов. М.: Музыка, 1966. 79 с.
13. Баян вчера, сегодня, завтра // Сов. музыка. 1990. № 2. С.63, 66.
14. Белашова Є., Шпак А. III Международный конкурс и VII Международный фестиваль аккордеонистов в Пекине // Народник. Информационный бюллетень. Москва: Музыка, 2000. № 3. С.3-4.
15. Беседи об оркестре / Д. Рогаль-Левицкий. М., 1961. 288 с.
16. Библиотека гитариста № 209. Москва, 1965.
17. Благодатов Г. История симфонического оркестра. Л., Музыка, 1969. 311 с.
18. Брауэр, Л. Произведения. Москва, 1986.
19. Бурдин И. Пьесе де концерт пентру цамбал. Кишинеу: Катя Молдовеняскэ, 197. 48 с.
20. Вайс, С. Л. Произведения для лютни. США : Орфей, 1998.
21. Василенко С. Инструментовка для симфонического оркестра. М., 1952.
22. Ващенко Г. “Загальні методи навчання”. Підручник для педагогів. Видання перше. К.: Українська Видавнича Спілка, 1997. 441 с.
23. Вебер, К. М. Дивертисмент / сост. А. Иванов-Крамского. Москва, 1968.
24. Вертков К. К вопросу об украинской кобзе // Проблемы музыкального фольклора народов СССР. М.: Музыка, 1973. С. 275-284.
25. Виля-Лобос, Э. Двенадцать этюдов для гитары. Ленинград, 1963.
26. Водяний Б.О. Народна інструментальна музика Західного Поділля: проблема еволюції традиційних форм музикування: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.02 “Музичне мистецтво”. К., 1993. 19 с.
27. Воеводин В. Пособие для руководителя студенческого оркестра народных инструментов. К. : Гос. метод. центр учеб. заве-дений к-ри и ис-в, 2003. 143 с.
28. Газарян С. В мире музыкальных инструментов. М. : Просвещение, 1985. 223 с.
29. Гайденко А.П. Инструментознавство та основи теорії інструментування: Підручник. Х. : Майдан, 2010. 156 с.

30. Галайская Р. Коротко о зарождении и развитии русского музыкального этноинструментоведения // Народные музыкальные инструменты и инструментальная музыка. – Сб. статей и материалов в 2-х ч. – ч. 1. М.: Сов.композитор, 1987. С. 216 – 228.
31. Геварт Ф. Новый курс инструментовки. М., 1913.
32. Гитара в концертном зале / сост. В. Максименко. – Москва : Советский композитор, 1984. Вып. 1.
33. Гладков Е. Школа игры на цимбалах. Минск: Беларусь, 1983. 128 с.
34. Говорушко П. Основы игры на баяне. Л., : Музгиз, 1953.
35. Гошовский В.Л. У истоков народной музыки славян: Очерки по муз. Славяноведению. М.: Сов. композитор, 1971. 304 с.
36. Грица С. Видатний дослідник фольклору Слов'янщини // Фольклор у просторі і часі: вибрані статті. Тернопіль: Астон, 2000. С. 179-192.
37. Грица С. Проблеми репрезентації фольклору на святі народної творчості. // Трансмісія фольклорної традиції: Етномузикологічні розвідки. Київ-Тернопіль: Астон, 2002. С. 205-217.
38. Гуменюк А. Українські народні музичні інструменти. К.: Наук. думка, 1967.
39. Гуменюк А. Українські народні музичні інструменти, інструментальні ансамблі та оркестри. К.: Муз. Україна, 1959.
40. Гуцал В. Грає оркестр українських народних музичних інструментів. К. : Мистецтво, 1978. 168 с.
41. Давидов М. А. Київська академічна школа народно-інструментального мистецтва // Матеріали Другої Всеукраїнської науово-практичної конференції «Актуальні напрямки розвитку академічного народно-інструментального мистецтва». К., 20 – 27 березня, 1998. С. – 1 1.
42. Давидов М. А. Осмислення українського генія // Укр. муз. газета. 2000. – № 2. С. 5.
43. Давидов М. А. Проблеми розвитку академічного народно-інструментального мистецтва в Україні: Збірник статей. К.: Видавництво ім. Олени Теліги, 1998. 207 с.
44. Давидов М. А. Провесінь талановитої молоді // Укр. муз. газета. 2000. № 2. С. 2.
45. Давидов М. А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста: Навчальний посібник для вищ. муз. навч. закладів. К.: Муз. Україна, 1997. 240 с.
46. Давидов М. Київська академічна школа народно-інструментального мистецтва: посібник / Давидов М. К. : НМАУ, 1998. 224 с.
47. Джулиани, М. Концерт № 3. Транскрипція для гитары с квартетом / сост. А. Иванова-Крамского. Москва : Музыка, 1969.
48. Джулиани, М. Тема с вариациями и полонез для гитары и фортепиано / сост. Н. Ивановой-Крамской. Москва, 2002.
49. Диабелли, А. Три сонаты для гитары. Прелюдии / сост. Н. Ивановой-Крамской. Москва, 2002.
50. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник / І.М.Дичківська К.: Академвидав, 2004. 352 с.
51. Дrajниця Л. Оригінальний репертуар оркестрів народних інструментів УРСР (1930 – 1970 рр.). Л., 1982. 39 с.
52. Дутчак В. Аранжування для бандури. Івано-Франківськ:Плай, 2001.
53. Дутчак В. Динаміка конструкції бандури в Україні та діаспорі // Мистецтвознавство. Вісник Прикарпатського університету. – В. VI. Івано-Франківськ: Плай, 2004. С. 157-167.
54. Дутчак В. Професійні засади бандурного мистецтва // Бандура. 1997. № 59-60.
55. Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. Львів: Край, 2000. 195 с.
56. Жинович И. Школа игры на цимбалах. Минск: Беларусь, 1974. 112 с.
57. Земцовский И. Музыкальный инструмент и музыкальное мышление // Народные музыкальные инструменты и инструментальная музыка: сб. статей и материалов. – Ч. 1. М.: Сов. композитор, 1987.
58. Золотой репертуар гитариста «На пути к Баху» транскрипции для одной и двух гитар /

- сост. В. Кузнецова. Санкт-Петербург : Композитор, 2004.
59. Иванов-Крамской, А. Избранные произведения для шестиструнной гитары. Москва, 1970.
60. Иванов-Крамской, А. Избранные произведения для шестиструнной гитары / сост. Н. Иванова-Крамская. Москва : Музыка, 1983.
61. Іваницький А. Українська народна музична творчість. К.: Муз.Україна, 1990. 336 с.
62. Іваницький А. Українська народна музична творчість: навч. посіб. / під ред. М. Поплавського / М-во культури і мистецтв України; КНУКіМ. – [2-е вид., допрацьоване]. К. : Музична Україна, 1999. 222 с.
63. Іванов Є. Акордеонно-баянне мистецтво України // Музичне виконавство. Науковий вісник. — Книга 4. Випуск 5. К., 2000. С. 25—36.
64. Іванов Є. О. Академічне баянно-акордеонне мистецтво на Україні (історичний аспект): Музичне мистецтво: Автореферат дисертації на зд. наук. ст. канд. мистецтвознавства. К., 1995.
65. Іванов Є. О. Кафедра народних інструментів НМАУ як осередок професійно-академічного акордеонно-баянного мистецтва // Матеріали Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні напрямки розвитку академічного народно-інструментального мистецтва». К., 20 – 27 березня, 1998. С. 41—44.
66. Іванов П. Оркестр українських народних інструментів. К. : Музична Україна, 1981. 110 с.
67. Квитка К. Избранные труды в двух томах. М.:Сов. Композитор, 1973.
68. Кирдан Б., Омельченко А. Народні співці-музиканти на Україні. К.: Музична Україна, 1980. 181 с.
69. Кодаї З., Харі Янош. Симфонічна сюїта: Партитура. К.: Муз.Україна, 1985. 144 с.
70. Колесса Ф. Мелодії українських народних дум. К.: Наукова думка, 1969. 591 с.
71. Колесса Ф. Музикознавчі праці / Упоряд. та комент. С.І.Грици. К.: Наукова думка, 1970. 592 с.
72. Комаренко В. Український оркестр народних інструментів. К.: Держ. в-во обр. м-ва і муз. л-ри УРСР, 1960. 83с.
73. Конопленко-Запорожець П. Кобза і бандура. Вінніпег, Канада, 1963. 167 с.
74. Концертні твори для цимбалів: Навч. посібник // Костенко О. (автор перекладень та методичних коментарів) Харків: ОНМЦПК, 2007. 121 с.
75. Кращі баяністи України // Музика. 1979. — № 5. С. 28.
76. Кречун В., Сырбу В. Методэ де цамбал. Кишинэу: Литература артистикэ, 1982. 164 п.
77. Кужелев Д. О. Актуальні проблеми виконавства баяністів (80—90-і рр.) // Матеріали Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні напрямки розвитку академічного народно-інструментального мистецтва». К., 20 – 27 березня, 1998. С. 58 – 59.
78. Кужелев Д. О. Баянне виконавство в музичній культурі 70—90-х років // Музичне виконавство. Науковий вісник. — Книга 4. — Випуск 5. К., 2000. С. 48 – 57.
79. Кужелев Д. О. Перспективи зростання // Музика. 1984. — № 4. С. 19 – 20.
80. Максимов Е. Ансамбли и оркестры баянистов. М. : Музыка, 1966.
81. Мельничук С. Концертні твори для цимбалів: Науково-методичний посібник. Рівне: РДГУ, 2007. 160 с.
82. Незовибатько О. Школа гри на українських цимбалах. К.: Мистецтво, 1966. 301 с.
83. Попічук Д. Концертні твори для цимбал і фортепіано. К.: Муз. Україна, 1981. 63 с.
84. Сидоров В. Манок – музыкальный інструмент эпохи неолита // Народные музыкальные инструменты и инструментальная музыка. – Сб. статей и материалов в 2-х ч. – ч. 1. М.: Сов.композитор, 1987. С.157 – 163.

БАЯН, АКОРДЕОН.

1. Алексеев И. Д. Методика преподавания игры на баяне. Москва, 1961. 156 с.
2. Акимов Ю. Исполнение как форма существования музыкального произведения. *Баян и*

- баянисты*, Вып. 3. Москва, 1977. С. 147–172.
3. Акимов Ю., Кузовлев В. О проблеме сценического самочувствия исполнителя баяниста. *Баян и баянисты*. Вып. 4. Москва, 1978. С.79–97.
 4. Бай Ю. Методические рекомендации по совершенствованию навыков управления правильными движениями баяниста. Запорожье, 1981. 22 с.
 5. Бай Ю. Работа баяниста над развитием техники леджьеро. Запорожье, 1982. 24 с.
 6. Бесфамильнов В., Семешко А. Воспитание баяниста. Київ, 1989. 198 с.
 7. Баян и баянисты : Сб. метод. ст. – Москва, 1970. 1987.
 8. Вып. 1 / Сост. и общ. ред. Ю. Т. Акимова, 1970. 112 с.
 9. Вып. 2 / Сост. и общ. ред. Ю.Т. Акимова, 1974. 129 с.
 10. Вып. 3 / Сост. и общ. ред. Ю.Т. Акимова, 1977. 173 с.
 11. Вып. 4 / Сост. и общ. ред. Ю.Т. Акимова, 1978. 116 с.
 12. Вып. 5 / Сост. и общ. ред. Ю.Т. Акимова, 1981. 133 с.
 13. Вып. 6 / Сост. и общ. ред. Б. М. Егорова, С. В. Колобкова, 1984. 128 с.
 14. Вып. 7 / Сост. и общ. ред. Б. М. Егорова, С. В. Колобкова, 1987. 77 с.
 15. Беляков В., Стативкин Г. Аппликатура готово-выборного баяна. Москва, 1978. 86 с.
 16. Власов В. П. Методика работы баяниста над полифоническими произведениями. Москва, 1991. 95 с.
 17. Власов В. Способы исполнения штрихов на баяне. Одесса, 1980. 24 с.
 18. Вицинский А. Психологический анализ работы пианиста-исполнителя над музыкальным произведением. *Музыкальная психология: Ежегодник*. Москва, 1992. С. 186–202.
 19. Говорушко П. Основы игры на баяне. Москва, 1966. 124 с.
 20. Гольденвейзер А. Об исполнительстве. *Вопросы фортепианного исполнительства*: Вып.1. Москва, 1965. С.21–49.
 21. Горенко Л.М. Некоторые особенности исполнения полифонических произведений И. С. Баха на баяне. Методические рекомендации для студентов. Харьков: 1983. 50 с.
 22. Готсдинер А. Подготовка учащихся к концертным выступлениям. *Методические записки по вопросам музыкального образования*: Вып. 3. Москва, 1991. С. 182–192.
 23. Давидов М. Основи формування виконавської майстерності баяніста. Київ, 1983. 188 с.
 24. Давидов М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста. Київ, 1997. 202 с.
 25. Єременко З. Виховання виконавської культури у студентів консерваторії. *Мистецтво і виховання творчої особистості*. Київ, 1988. С. 50–119.
 26. Заболоцкий Ю. Воспитание и психологическая организация мышления музыканта-исполнителя. *Актуальные проблемы музыкального образования*: Київ, 1990. С.70-111.
 27. Коган Г. У врат мастерства. Москва, 1969. 198 с.
 28. Коган Г. Работа пианиста. Москва, 1969. 186 с.
 29. Коган Г. Психотехническая школа и работа над движением при обучении игре на фортепиано. Точки зрения представителей музыкальной педагогики. *Советская музыка*. 1978. № 3. С. 99–110.
 30. Кузовлев В. О повышении эффективности занятий в классе баяна. *Музыкальная педагогика и исполнительство на русских народных инструментах*. Москва, 1984. С. 80–109.
 31. Либерман Е. Работа над фортепианной техникой. Москва, 1971. 150 с.
 32. Липс Ф. Искусство игры на баяне. Москва, 1985. 177 с.
 33. Мартинсен К. Индивидуальная фортепианная техника. Москва, 1966. 234 с.
 34. Метнер М. Повседневная работа пианиста и композитора. Москва, 1963. 98 с.
 35. Муцмакер В. К вопросу о формировании логической памяти. *Проблемы фортепианной педагогики и исполнительства*. Москва, 1978. С. 48–58.
 36. Михель П. Психологические аспекты упражнения в процессе обучения музыке. *Вопросы воспитания музыканта исполнителя*. Вып. 68. Москва, 1983. С. 25–41.

37. Оберюхтин М. Расчлененность музыки и смена направления движения меха. *Баян и баянисты*. Вып.4. Москва, 1978. С. 33–54.
38. Онегин А. Е. Школа игры на баяне. Москва, 1962. 224 с.
39. Ориентлихельман А. Подготовка ученика к открытому выступлению. *Вопросы методики начального музыкального образования*. Москва, 1981. С.145–164.
40. Полетаев А. Пятипальцевая аппликатура на баяне. Москва, 1962. 27 с.
41. Ризоль Н. Принципы применения пятипальцевой аппликатуры на баяне. Москва, 1977. 279 с.
42. Ризоль Н. И., Яшкевич И. А. Школа двойных нот для баяна. Київ, 1989. 57с.
43. Савшинский С. Пианист и его работа. Ленинград, 1961. 188 с.
44. Савшинский С. Работа пианиста над музыкальным произведением. Ленинград, 1964. 234 с.
45. Семешко А. А. Баян в педвузі. Кривий Ріг, 1993. 150 с.
46. Соколов Ф. О музыкальной памяти пианистов исполнителей. *Музыкальное исполнительство*: № 6. 1970. С.144–160.
47. Цыпин Г. Обучение игре на фортепиано. Москва, 1984. 154 с.
48. Шульпяков О. Техническое развитие музыканта исполнителя. Ленинград, 1973. 78 с.

БАНДУРА

49. Баштан С. В. Методика роботи з ансамблем бандуристів. Київ, 1982. 98 с.
50. Баштан С., Омельченко А. Школа гри на бандурі. Київ, 1989. 120 с.
51. Брояко Н. Теоретичні аспекти виконавської техніки бандуриста. Івано-Франківськ, 1997. 165 с.
52. Герасименко О. Деякі особливості створення репертуару для наших ансамблів бандуристів. *Бандура*. 1989. № 29 – 30.
53. Гуменюк А. Українські народні музичні інструменти. Київ, 1967. 155 с.
54. Дутчак В. Гнат Хоткевич і бандурне мистецтво України. *Українознавство: документи, матеріали, раритети*. Івано-Франківськ, 1999. С. 89 – 97
55. Дутчак В. Розвиток професійних засад бандурного мистецтва 1970-1990 років. Творчість і виконавство. дис. ... канд. мистецтв. Київ, 1996. 24 с.
56. Кабачок В., Юцевич Є. Школа гри на бандурі. Київ, 1958. 120 с.
57. Кирдан Б., Омельченко А. Народні співці музиканти на Україні. Київ, 1980. 167 с.
58. Колесса Ф. Мелодії українських народних дум. Київ, 1969. 124 с.
59. Лавров Ф. Кобзарі. Київ, 1980. 98 с.
60. Пухальський Я. Методика преподавания игры на бандуре. Київ, 1978. 166 с.
61. Пшеничний Д. Аранжування для народних інструментів. Київ, 1980. 144 с.
62. Скляр І. Київсько-харківська бандура. Київ, 1971. 78 с.
63. Хоткевич Г. Бандура і її можливості. *Українознавство: документи, матеріали, раритети*. Івано-Франківськ, 1999. С. 322–348.
64. Штокалко З. Кобзарський підручник. Київ, 1992. 132 с.

ЦИМБАЛИ

Методично-нотогографічна література

65. Бурдин И. Пьесе де концерт пентру цамбал. Кишинэу, 1976. 48 с.
66. Гладков Е. Школа игры на цимбалах. Минск, 1983. 128 с.
67. Жинович И. Школа игры на цимбалах. Минск, 1974. 112 с.
68. Задор Д. Концерт для цимбалів та симфонічного оркестру: Клавір. Київ, 1987. 36 с.
69. Кодаї З. Харі Янош. Симфонічна сюїта: Партитура. Київ, 1985. 144 с.
70. Концертні твори для цимбалів: Навч. Посібник. Костенко О. (автор перекладень та методичних коментарів)Харків, 2007. 121 с.
71. Крэчун В., Сырбу В. Медодэ де цамбал. Кишинэу, 1982. 164 с.

72. Мельничук С. Концертні твори для цимбалів : Науково-методичний посібник. Рівне, 2007. 160 с.
73. Незовибатько О. Школа гри на українських цимбалах. Київ, 1966. 301 с.
74. Попічук Д. Концертні твори для цимбал і фортепіано. Київ, 1981. 63 с.
75. Попічук Д. Цимбали. 1-3 класи. Київ, 1984. 71 с.
76. Попічук Д. Цимбали. 2-4 класи. Київ, 1985. 88 с.
77. Попічук Д. Цимбали. - 1 вип. Київ, 1987. 64 с.
78. Попічук Д. Цимбали. - 2 вип. Київ, 1991. 72 с.

Викладач _____ /Гулянич Ю.М./